

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ Голос адыга

макъ

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышегъэжъагъэу къидэкъы

№ 129 (22099)

2020-рэ ильес

ШЭМБЭТ

БЭДЗЭОГЬУМ и 25-рэ

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИИЭП

къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмикі къебархэр

тисайт ижъугъотштых

WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъээзет

Къумпыл Мурат:

«Федэ къытэу Йоф зышІэрэм муниципалитетым хахъо ригъэшЫшт»

АР-м и Лышъхъэу
Къумпыл Мурат лэ-
жыгъэм иухыжын
зэрэклорэр зэригъэ-
льэгъунэу Адыгеим
имекъумэш хызмет-
шлаплэхэм ащыщхэм
ащылагъ.

Апэу зыдэклиягъэр ОАО-у
«Дондуковскэ элеваторым»
ихасэхэр ары. АР-м мэку-мэш
хызметымкэ иминистрэу Къуа-
нэ Анзауррэ Джэдэх район
администрацием ишацэу Алекс-
сандр Бутусовымрэ игъусагъэх.

Хызметшлаплэхэм ишацэу Бол-
лэкъо Мыхамэт къызэриягъ-
гъэмкэ, мы ильесым ыахы-
жынэу пстэумкэ гектар 6055-
рэ ялагъ, инахыбэр бжыхъэсэ
коцым рагъэубытыгъагъ. Аш
иложын аухыгъ. Мигъэ лэжыгъ-
гъэ анахь бэгъуагъе къизы-
хыжыгъэхэм мы хызметшлап-
лэхэм ащыщ. Коц гектарым, гу-
рытымкэ льытағъэу, центнер
64,2-рэ, хэм 55-рэ къараҳыгъ,
рапсым изы гектар центнер
34,1-рэ къытагъ.

Чылэпхъэкъе дэгъухэр ыкы-
технologie пэрытхэр зэрагъэ-
федэхэрэм ишуагъэкъе аш фэ-

дэу лэжыгъэ бэгъуагъе къы-
зэрэхыхъырэр Болэкъо Мых-
амэт къыхигъэшыгъ. Аш пае

ильесыбэ хыгъэу лэжыгъэм и
Лъэпкэ гупчэу П. Лукъяненкэм
ыцэ зыхырэм йоф даш!э,

бжыхъэсэ коц ыкы тритикале
чылэпхъакъэхэм яшетыни пы-
лых. Соем икъэгъэкъын пае

мыгъэ гектар 347-рэ я!, ап-
рэу ахыгъэхэм къатыгъэ
(Икъях я 3-рэ нэклуб. ит).

УльыкIon имышыкIагъэу

Тызыхэт ильесым ибэдзэогъу мазэ и 15-м ыуж къехъугъэ кілэцыкIу-
хэм я СНИЛС-хэм ны-тыхэр алъыкIonхэу джы ишыкIэгъэжъэп.

Пенсиехэмкэ фондым щагъэ-
псынышь, номерыр ным «иунэе

кабинет» къырагъэхъащт. Кіл-
лэцыкIур къызэрхъугъэм фэ-

гъэхъыгъэ къэбарыр ЗАГС-м
къызигъахъыкIе, сабыим иунэе

лицевой счет агъэпсынышь
агъэхъыщт.

Къералыгъо фэло-фашIэхэм
япортал аш фэдэ амалыр къэ-
зытырэр. Арышъ, кілэцыкIум
и СНИЛС зэрэшыгъээр пшэнным
пае аш зыщябгъэтхынышь, «унэе
кабинет» къызэупхын фое.

Унагъохэу кілэцыкIур ыпту-

нэу къайызыхъгъэхэм мыр анэ-
сырэп. Ахэр СНИЛС-р ашы-
ным пае Пенсиехэмкэ фон-
дым ичыпIэ органэу зэпхыгъэ-
хэм eklopIэнхэ фое.

УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд
и Къутамэу АР-м Ѣылэм
ипресс-къулыкъу

Проектхэм ягъэцэк Iэн зэрэлъыкIуатэрэ зэригъэльэгъугь

Адыгэ Республикэм и Лышъхэу Къумпыл Мурат Шэуджэн районом зыщээм къералыгьо программэу «Къоджэ чыпIэхэм хэхъоныгъэ ашыныр» зыфиорэм кыдыхэлтыгъэу ашыре псеольэ заулэм аухьагь.

Ахэм ашыщых игъекотыгъэ ягъэцэкIэжынхэр зыщыкIохэрэ къуаджэу Джыракье дэт гурт ёджалпIэмрэ фельдшер-мамыку IэзапIэмрэ. Гъэсэнгъэм иучреждение изэтегъэпсихан со- мэ миллион 13 фэдиз пэуагъэхьащт. Адыгэ им псаунгыгьэр къеухумэгъен- нымкIэ иминистрэу Мэрэты- къо Рустем къызэриуагъэм- кIэ, агъэнэфэгъэ пальэм на- хыжъяу (шышхъяу) ыкIэм) объектир атын гухэль Ѣы.

Адыгэим и Лышъхээ гъэцэ- кIэжынхэм уасэ афишыгь, подряднэ организацием ипащэ гущыгь фэхъугь. ЫвшъэкIэ зигугу къэтшыгъэ программэм кыдыхэлтыгъэ пстэури шокI имыIэу гъэцэкIэгъэн, ахъшэу къаIекIахъэрэг игъом агъеф- дэн зэрэфаер къыхигъэшыгь. Къуаджэм Ѣыпсэурэ цыфхэм ящиIекIэ-псэукIэ нахышу шы- гъэннымкIэ къэгъэлтэгъон гъэ- нэфагъэхэм акIехъанхэ зэрэ- фаер хигъэунэфыкIыгь. Аш- кIэ профильнэ министерствэм пшъерлхэр фишыгъэх.

Адыгэим и Лышъхээ АР-м мэкью-мэшымкIэ иминистрэу Къуанэ Анзауррэ район адми- нистрацием ипащэ Аутэ Рэ- щидрэ пшъерлыгь афишыгь юфшIэнхэм ягъэцэкIэн пыл уахътэм шомыкIынхэм ыкIи ахэр шепхъяшIухэм адиштэу зэшохыгъэнхэм льыпльэнхэу.

КъуаджэмкIэ мэхъанэшо зиэ псеуальхэм зэу ашыщ фельд- шер-мамыку IэзапIэр. Мыщ игъэцэкIэжын сомэ миллионы

апае мыш фэдэ машинэ 16 къащэфыгь, аш сомэ миллион 17-м ехуу тэфагь. Автомобили 3-р Шэуджэн районом ратыгь.

— Адыгэим, къуаджэм Ѣы-

— Къоджэ чыпIэхэм хэхъоныгъэ ашынымкIэ программэм амалышIухэр къетых. Ар зэ- рифшъуашу къызфэдгъэф- дэн фае. Джаш фэдэу псеуальэу тшыгъэрэг игъом тыухы- жынхэм ыкIи къэкошт ильэ- сым тельтэгъэ лимитхэм ягъе- федэн тыфежъэним мэхъанэ- шхо иI, — къыхигъэшыгь Адыгэ- им и Лышъхъэ.

2020-рэ ильэсым мы про- граммэм игъэцэкIэн сомэ мил- лион 872,5-рэ пэуагъэхъанэу агъенафэ, мылькур бюджет зэрэшхъафхэм къаIехъыгь. 2019-рэ ильэсым егъэпшагъэ- мэ, мыш пэуагъэхъэрэ ахъ- щэр фэдэ 4-м ехуукIэ нахыбэхъуэх.

**АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу**

Сурэхэр А. Гусевым тыри- хыгъэх.

Къумпыл Мурат:

«Федэ къытэу Іоф зышІэрэм муниципалитетим хахъо ригъэшЫщт»

(Икъеух.)

чылэпхъакIэхэр (первая репродукция) ары агъэфедэхэрэр. Ар лэжыгъэ бэгъуагъэ къитынам фэорышэ.

АР-м и Лышьхъэ чылэпхъакIэхэр лэжыгъэ дэгүү къэзытыщтхэм якъихэхынкIэ, ягъэфедэнкIэ опытэу хызметшапIэхэм ялэр нэмыхкIэ альагъэснынам мэхвэнэшко зэрил къыхигъэшыг. Бжыхъэсэ лэжыгъэ республикам щыхальхъегъяэр зэхэтэу штэмэ, аш ипроцент 35-р чылэпхъакIэ анах дэгүүхэм аубытышыг. Ар блэкыгъэ ильэсэм аш фэдэу агъэфедагъэм нахын проценти 10-кIэ нахын. ЧылэпхъакIэхэр зэблэхъугъэнхэм, тъекIэжыгъянхэм фэш нахын-

пэкIэ зыми ымыгъэфедагъэу тонни 197,3-рэ ахыгъяагь.

— Шэнгъэлжжэхэм хэшыкI фыряIэу къыхахыгъэ кIэхэр хызметшапIэхэм агъэфедэхэу, зэхынгъэ адьиряIэу улчжээгъту ашыкхээзэ юф адашIэмэ, ом изытет зылк имыт нахь мышIеми, лэжыгъэ бэгъуагъэ къизэрхъжыщт юхэлэп, — къыкигъэтхыг Къумпыл Мурат.

Болэкъо Мыхамэт республикам ишаа зыкыфигъязээ, мэкъумэш хызметэм пыльхэм нааэ къизератетим паа «тхаяугэгъэсэу» къыриуагъ ыкIи къэралыгъю Iэпыгъум ишогъэшко къизэрхъжырэм къыкигъэтхыг. Блэкыгъэ ильэсэм

хызметшапIэхэм субсидиу сомэ миллионы 2-м еху къыратыгъ, мыгъэ миллионрэ мин 200-кIэ къыдэлгъэх.

АР-м и Лышьхъэ неушире мафэмкIэ гугъапIэ къэзытырэ проектхэм хэбзэ органхэр сидижокIи къотэгъу зэрафэхъухэр, предпринимательхэм Iэпыгъу аратынам зэрэфхъязырхэр къыхигъэшыг.

— Федэ къытэу юф зышІэрэм хызметшапIэхэм муниципалитетхэм хэхъоныгъээр арагъэшых. Аш фэдэу тиэр нахыбэ хуунэу тифай, арышь, къэралыгъю Iэпыгъум иамалхэр дгъэфедэхээ тадеэнэу тыхазыр, — къыриуагъ Къумпыл Мурат.

Мэкъумэш хызметымкIэ министрэм зыкыфигъязээ, мелиорацием, былымхуунам, нэмыхкIэзэнхъохэм афэгъэхыгъэ къэралыгъю программхэм къашцыдэлтигъяэрхэгээ фермерхэм икью альгъэсэгъянхэм нахь чанэу юф дашэнэу, семинаархэр нахын бэу зэхащэнхэу къифигъэштагь.

Шыгу къедгъекIыжын, мы ильэсэм грантэу ыкIи субсидиу атыштхэм анауагъеханеу сомэ миллион 555-рэ агъэнфагь. Губгю юфшэн пстэумэ апаа къэралыгъю Iэпыгъум хэпшыкIэ хэхъуагъ. Мэкъумэшыиэхэм Iэпыгъэгүр нахь псынкIэу алэкIэхъэгъэнам ыуж итынхэу АР-м и Лышьхъэ пшъериль къыгъеуцугь.

Мы мафэм Къумпыл Мурат Шэуджэн районим ихызмет-

шапIэу ООО-у «Премиум» зыфилорами кIогъагь. Мыщ дэжими мэкъу-мэшыимкIэ министрэмэ Шэуджэн район администрацием ишаа Аулъэ Рэшидээрэг игъусагъэх.

ХызметшапIэхэм ишаа Лышьхъэстнджэл Мединэ натрыфимэ тыгъэгъазэмэ яхьасэхэм аригъэблэгъяагъэх. Аш къызериуагъэмкIэ, мыгъэ пстэумкIэ лэжыгъэ гектар 3897-рэ ялагь. Бжыхъасэхэр аложыгъахэх. Коцым, гуртымкIэ лъытагъэу, центнер 68,6-рэ къирахыгъ, хъэм центнер 55,6-рэ, рапсым — 32,9-рэ къатыгъ.

Лэжыгъэ чылэпхъакIэхэм якъихэхынкIэ «Премиумы» ильэсэбэ хуугъэу лэжыгъэм и Лэпкэ гупчэу П. Лукьяненкем

ыцэ зыхырэм юф дешIэ. Пшъэрыльэу зыфагъэуцужыгъэхэр пхырышыгъэнхэм пас къэралыгъю Iэпыгъум иамалхэр, блэкыгъэ ильэсэм субсидиу сомэ миллионы 2, мыгъэ миллионы 3,2-рэ къыратыгъ.

Республикам ишаа мэкъумэш хызметшапIэхэм яоффхэм язытет, нахыбэу федэ къэзыхъхэр муниципальн образованихэм япашхэм икью ашэн фаеу елтытэ. Сыда пломэ, ахэр ары хэхъоныгъэ ашынам нахын бэу зиах хэзыльхъэхэрэр.

АР-м и Лышьхъэ ипресс-кулыкъу

Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Апэрэ хэплэгъумкIэ аштагъэх

Къэралыгъю Думэм ифракции пстэуми ядепутатхэм «Единэ Россиим» изаконопроектэу дистанционнэ юфшэнам фэгъэхыгъэм къыдира-гъэтагь. Зэхъокыныгъэхэр зыфэхъущтыр юфшэнамкIэ Кодексым ия 49.1-рэ шхъэ ары.

Зэхъокыныгъэхэм къазэралыгъэлтигъяэмкIэ, дистанцион-на юфшэнамрэ юфшэн къязытырэмэ нахь юрьфагъу къазэрэфхъурэ шыкIэ тетэу доку-ментхэмкIэ зэхъожынхэ альэ-кыщт. Электрон IэпекIадзэу сомэ мини 4 фэдиз зылъатыгъэшыгъэт. Законопроектыр юфшэнам яфитыныгъэхэм якъеухъумэн зэрэфэйоршыгъэт «Единэ Россиим» хэтхэм мизэу, мыйтоу тапэки хагъэунэфыкIыгъагъ. Гъэтэрэхынхэм япроект иззэхъеуцон юфшэн къязытыхэрэри къыхэжэхъяагъэх, лэз-ныкъуитуми яшоигъонигъэхъэр аш къышыдальтигъяагъ.

«Единэ Россиим» и Генераль-

нэ совет исекретарэу Андрей Турчак ыпэкIэ къызериогъагъэу, юфшэнамкIэ хэбзэгъэуцугъэр нэбгырэ миллион пчагъэмэ альээс. Джары партием инашьокIэ гъэтэрэхынхэу юфшэнамкIэ Кодексым фашыщхэм хэгъэгум ишьольтигъэ пстэуми зыкылаштагуягъэт. Аш фэдэ юфхъабзэу Андрей Турчак, Урысаем юфшэнамкIэ и Министерствэ ишаа Антон Котяковыр, «Единэ Россиим» ифракциие Къэралыгъю Думэм щыIэм ишаа иалэрэ гуадзэу Андрей Исаевыр, профсоюзхэм ялыклохэмрэ экспертихэмрэ зыхэлэжъяагъэр Челябинскэ къышырагъяагъэх.

ЮфшэнамкIэ Кодексым фа-

шыщт гъэтэрэхынхэм шьольтигъэ пстэуми къашыдьрагъэштагь. Зыныбжь ильэс 14-м нэмисыгъэ кIелэцыкIу зиэхэм къызэрэхыкIо шыкIэ тетэу, юфшапIэ пэуудыгъэхэу лэжъэнхэу фитынгъэ ялэнам ехылгэгъэ гъэтэрэхынхэр юфшэнамкIэ Кодексым хагъэхъанхэу Ярославске хэхэм исхэм иго альэгъугь.

Предложение къахыгъэхэм ашыщхэр дистанционна юфшэнам хэхэм ехылгэгъэ зэхъокыныгъэхэу юфшэнамкIэ Кодексым фашыщхэм афэгъэхыгъэхэп. Ау ятлонэрэ хэплэгъум законочийтигъэ фитынгъэ ялэнам якъеухъумэн ехылгэгъэ юфыгъохэм къашыгъэ предложение икью шыцагуягъэх. Коронавирусым ыпк къикыкIэ юфшапIэ пэуудыгъэхэу лэжъэнхэу фаеу зэхъум юфшэнамкIэ хэбзэгъэуцугъэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэ зэрэфагъэр къэлтэгъяагъ.

Законопроектыр иго шыпкэу сэльтигъэ.

«Къэралыгъю Думэм юфшэнамкIэ, социальна политикимкIэ якъи ветеранхэм яоффхэмкIэ и Комитет щызэхашщт купым дистанционна юфшэнам хэхэлэгэе законопроектыр ятлонэрэ хэплэгъум фигъэхъазыршт. Правительствэм, профсоюзхэм, юфшэн язытихэрэм ябъединенихэм ялыклохэм ахэм ахэтигъэх. ЮфшэнамкIэ Кодексым фашымэ ашоонгъо гъэтэрэхынхэмкIэ шьольтигъэхэм япредложение пстэуми икью тахэлэйт. Дистанционна юфшэнам язытихэрэм, юфшэн язытихэрэм и яфитыныгъэхэрэм яфедэхэрэм икью къызытихъумэгъэ документ къэдтэхъазыршт зэрэлтэгъэштим сицыхэ тель», — къыуагъ Андрей Исаевыр.

«Единэ Россиим» хэтхэр мэгүгъэх ящэнэрэ хэплэгъумкIэ законопроектыр Къэралыгъю Думэм ибжыхъэ сессии щаштэнэу, 2021-рэ ильэсэм щилэ мазэм и 1-м къышгъэжъяагъу аш къуачэ илэ хуунэу.

1922-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 27-м

АДЫГЕИМ

Я XIX-рэ лэшлэгтум иублэгъухэм адэжь ежхэм яеу къэралыгто агъэпсынену фежьеагъа, ау къадэхъубэйн. Кавказ заом ыуж Темир Кавказым щыпсэухэр лэпкхэр Урысыем империет хэхэгъагъа. Къушмхечесхэм ящылаклэм яофхэм ягъэзеклонрэ яхыгъе шыкхэм амалхэм пачыххэгъур ильэсүбэрэ альыххугъ. Комиссие гъэнэфагъа зэхажэгъагъэр зыуж итыгъэр а яофыгъомкэ предложениехэу къахыххэрэм зашигъэгъозэнэр ыкы къахильханхэр ары. Ау а яофыгъор ыкэм нэсэу зэшохыгъэнимкэ перьохуу хъугъа я XIX-рэ лэшлэгтум ыкхэм адэжь Балканхэмрэ Къырымрэ къашхуугъа хъугъэ-шлагъхэр, Осмэн империет дырягъэгъ заор, нэужн ышлэгэ империалистическэ заор. Октябрэ революциет ыкы граждан заом ауж ныэп Урысыем лэпкх-къэралыгто гъэпсиклэй илэштим тыраубытэним иамал ышлэ зыхуулж.

Лэшлэгтубэхэм зыкхэм адыгэхэм къадэхъугъ. Урысыем икартэ 1922-рэ ильэсүм бэдзэогъум и 27-м Адыгэ автоном хэкур иты хъугъ. Хэгъэгу эзошхор къежэхэф нэс автоном хэкум пещабэ ёзблэгъ. Ау постуми анахь лээж ин къэзгъэнагъэр Хъахъурэтэ Шыханчэйр Умар ыкхэр ары. Ильэпкэ дэгъоу зышлэрэ ыкы дунаим тетыфэ фэшыгъуу ащ фэлэжэгъе ёзифэу ар ѿтыгъ. Илоф хэшыкы фырилэу, чанэу ишшерэлхэр зеригъэцаклэхэрэм даклоу лэжэкто ёзифым ренэу ынаэ тиригъетыгъ. Джащ пае ежими шххэкэфэшхор къыфашишыгъ. Хъугъэ-шлагъхэм, ёзиф жуутгъэхэм ренэу ар ахэтигъ, сид фэде яофхабэз зэхицагъами, лэжэкто къызэркхор къихихъэлажжыгъ. Ёзифхэм ар шу альгэцүйтгъе ыкы «Хъахъурэтэ-автономкэ» еджэштэгъ.

Автономие тиэ зэрэхъугъэм ишшуагъэ къэкиуагъ хэкум исоциальне, иэкономическэ, икультурнэ ыкы игушхъэлэжь хэхъонгъэ. А ильэсхэм мэкху-мэштим иколлективизацие даклоу гъэсэнгъе зыщарагъэгъотыщт еджаплэхэр, культурнэ-просветительнэ, социальне ыкы медицинэ учреждениехэр зым ыуж зыр итэу къизиуахъонгъ.

еджаплэхэр, культурнэ-просветительнэ, социальне ыкы медицинэ учреждениехэр зым ыуж зыр итэу къизиуахъонгъ. Къэлэцыкхэр, нэж-лужхэр еджаклэх-тхаклэм фагъасэштыгъ. Хъахъуратэм щылаклэм игъэпсын хэлэжэшт кадрэ ныбжыкхэм яхъазырын мэхъаншхо ритыгъ. Экономикэр нахь пытэ хъущтгъ, яофышэ ныбжыкхэм ячнагъе хахъоштгъ, а постуми адаклоу хэкур нахь пытэ ылтэ тауцтгъ. Къэрэлэ Аслынчэрье ыкы къахильханхэр ары. Ау а яофыгъор ыкэм нэсэу зэшохыгъэнимкэ перьохуу хъугъа я XIX-рэ лэшлэгтум ыкхэм адэжь Балканхэмрэ Къырымрэ къашхуугъа хъугъэ-шлагъхэр, Осмэн империет дырягъэгъ заор, нэужн ышлэгэ империалистическэ заор. Октябрэ революциет ыкы граждан заом ауж ныэп Урысыем лэпкх-къэралыгто гъэпсиклэй илэштим тыраубытэним иамал ышлэ зыхуулж.

Автономие тиэ зэрэхъугъэм ишшуагъэ къэкиуагъ хэкум исоциальне, иэкономическэ, икультурнэ ыкы игушхъэлэжь хэхъонгъэ. А ильэсхэм мэкху-мэштим иколлективизацие даклоу гъэсэнгъе зыщарагъэгъотыщт еджаплэхэр, культурнэ-просветительнэ, социальне ыкы медицинэ учреждениехэр зым ыуж зыр итэу къизиуахъонгъ.

Автоном хэкум патриот пүнгъэм мэхъаншхо зэрэштэрастыгъэм ишхыят Хэгъэгу зэошхор къызежъэм, Урысыем ёзифсэурэ ёзиф лэпкхэр постуми афэдэу, ащ икхалхэм ыкы ишшашхэм лэххуужьнагъ зэрахъэзэ я Хэгъэгушо къиззраухъумагъ. Ашыгъэмэ къэралыгто тин лэпкхэр къафагъашшошагъ. Адигеим къызхуугъа нэбгырэ 52-рэ Советскэ Союзым и Лэххуужь хъугъ. Ахэм ашыгъа нэбгырэ 7-рэ адигэ, хэгъэгум илхуужь тарихь гээшшэрэу ахэр хэхъагъ.

Заом ыуж тицэйфхэм яофхшо апашхъэ къицогъагъ: фашистхэм зэхакутгъэ хъизмэтийр зыпкэ игъэцожыгъэн фэягъ. А пшэрэлтийхор изэшохын зычыгчэгъоу тижни, тики хэлэжагъ. Яофшэним и Лэххуужьыцэ къызэфагъашшошагъэри маклэп. Хъызмэтийр зыпкэ игъэцожыгъэним имэзакью, хэкум иэкономики, икультури тапэки нахь хэхъонгъэ зэршашыгът дэлэжэгъэн фэягъ. Ёзифхэм ашыгъа нэбгырэ 7-рэ адигэ, хэгъэгум илхуужь тарихь гээшшэрэу ахэр хэхъагъ.

Ихэвчийн шынжээгээс хэхъонгъэ зэршашыгът дэлэжэгъэн фэягъ. Ёзифхэм ашыгъа нэбгырэ 7-рэ адигэ, хэгъэгум илхуужь тарихь гээшшэрэу ахэр хэхъагъ.

Урысыем ёзифсэурэ нэмыкх ёзиф лэпкыыбэмэ афэдэу, адыгэхэм шххяфитныгъэм екүрэ тарихь гъогу къыхъе, гъогу къин къызэпаачыгъ.

Нухь Аслынчэрье ыкхэр, Хъут Малыч Шъалихъэ ыкхэр ыкы Плыхэсэ Мухьдин Шъалихъэ ыкхэр.

Промышленность псынкхэм, онтэгъум, джащ фэдэу гъомылэхъэшт промышленностим яотраслаклэхэр хэкум къетаджэх, мэкху-мэштим предприятиехэр агъэлжэхых. Ёзифхэр зычысэштхэ ыкы администривнэ унэхэр, лэпкхэр гъэсэнгъэм, культурэм, медицинэм, ёзифхэм ясоциальнэ фэлэ-фашлэхэм яхыгъэ посэуальхэр нахьыбэ мэхъух. А ильэсхэм къаклоц научнэ интеллигенцием хэхъуагъ, шэнгыгъэхэмкэ доктор ыкы кандидат шэвчэгээтиэхъуагъ. Театрэм ыкы эстрадэм яартистхэр, тхаклохэр, ордэнохэр, композиторхэр, сурэтышхэр, театральнэ яофышэхэр нахь зэльшэхъуагъ. СССР-мэрэ Урысыем Федерациемрэ я Къэралыгто шххяфтынхэр литературэмрэ искуствэмрэ альянкхэм къафагъашшошагъэх Къэрэлэ Аслынчэрье даклоу хэкур нахь пытэ ылтэ тауцтгъ. Къэрэлэ Аслынчэрье ыкхэр, Мэшбэшэхъуагъэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятиягъ. Унэ-коммунальнэ мэхъанэ зиэ посэуальхэр хэпшыкхэ нахьыбэ хъулаагъ. А лэхханым агъэпсигъагъэх Адыгэ Республика и Правительствэрэ Къэралыгто Советынрэ я Унэ, Мэшбэшэхъуагъэ нахь постуми аштэгъагъ. Экономикэм ильэнкхэм пстэуми яххонгъэ нахь зыкыытнэям иамал къытгыгъ а унашьом игъэцэлж. Хэку гупчэм предприятиябэ щагъэпсигъ, ахэр промышленность онтэгъум, псынкхэм, гъомылэхъэшт промышленностим я предприятия

Адыгэ автоном хэкур зэхащагъ

ИХЭХЬОНЫГЪЭ ИЧЭЗЫУКI

щытыгъ. А пашхэм яполномочиехмкэ пальеу яэр зекым, ахэм ачыпшэ кыхъаагъэх Урысыем щыцэрио меценатшу, хызметэм изехъанкэ оптышхо зиле Шъэумэн Хазэрт Мэджидэ ыкъомра, нэужум — гъэпсын юфым фэкъулаеу щит Тхаклыющынэ Аслын Кытэ ыкъомра. Экономикэм изытет нахьышум ыльэныкъокэ зэхъокыныгъэхэр фэхъухуу ригъэжьагъ. Республиком гъэпсын юфир щылъякотэнэм иублапшэ ар хуугъэ. Адыгейм ихэхъоныгъэкэ пэлъэ кыхъэм телъитэгъэ программэр зэхагъяуцаагъ ыкъи хэхъоныгъэм ильэнкю шхъалехэр аш кынагъяэнэфагъэх.

Бэдэр эфыщыткэхэм яльэхъан кээ щит екъоллакэхэр, клочлакэхэр, нэмык юфхэр ящикигъяагъэх. Уахътэм диштэрэ пэшакэу хэгъэгүй илэшхъэтет ылъытагъэхэр Күумпшэ Мурат Къэралбый ыкъор ары ыкъи аш цыхъэ фишыгъ республикэр хэхъоныгъэшхъэм афишэнэмкэ. Кээ тетэу гупшысэшшуре, шхъэхъихыгъэу зиофшээн зэхэзыщэрэ, экономикэ зэфыщыткэхэм хэшьык афызиэ, республикэм ищылакэ дэгьюу щигъозэ командэ тищыкэгъяагъ. Граждан обществэм зэпхыныгъэу дыриэр кызфигъэфедэзэ, лэклиб къэралхэм арыс тильепкэгъухэри инвестициехмкэ кызфигъэфедэнхэ ыльэкинми мэхъанэшх илгэ. Лышхъэм оптитуу илэм ишуагъэ къекыгъ ыкъи 2007-рэ ильэсэм кыншыублагъэу республикэм иминистрэхэм я Кабинет пэшэнгъэ зэрэдэйзэрихъагъэми юфшэнэмкэ иамалхэр нахь ыпсхъагъэх. Республиком и Лышхъэ цыф жуугъэхэм яепллыкэ къыдилтытээ, джащ фэдэу социальнэ сетхэр кызфигъэфедэхээ, кадрхэм якыхъэхынкэ екъоллакэхэр щылажъэхэр зэблихъуугъэх. Пэлъэ кээким кыкытоц къалхэмрэ районхэмрэ ямуниципальне образованиехэм юфшэнэм

фытгъэпсыхъагъэхъ, пшъериль кынхэр зэшлозыхын зыльэкыщт юфышэ ныбжыкэхэр Іэнатхэм ашыухъаагъэх. Хызметэм изехъанкэ оптышхо зиле Нарожный Владимир Иван ыкъом пэшэнгъэ зыдзызэрихъэрэ Къэралгъо Советми имэхъане нахь зыкъицэтигъ. Адыгейм щып-

ахэр ахагъэхъагъэх. Ахэр зыфытгъэпсыхъагъэхэр: къуджхэм яххъоныгъ, медицинэ фэофашэхэр нахьышлоу зэхэщгъэнхэр, лъэлкъ гъэсэнгъэр, культурэр, социальнэ лъэныкъор, зеклоныр, бизнес цыкъумрэ гурытымрэ хэхъоныгъэ ягъэшыгъэнир, псэольешл индустрисм зегъэушомбугъэнир, гъогухэр гъэтэрэзгъэнхэр, газыр алэклэгъхэгъэнир ыкъи нэмийкхэр. Зэктэ лъэныкъохэр а проектхэм кызызэльяубытых — кадрхэм ягъэхъазырын кыншыублагъэу, пьот маклэ зиле унагъохэм Ыэплигъту ятыгъэнэм нэсийгъэу. Республиком имуниципальне образование пэпч ыгъэцкэштэр ыкъи ахэмкэ пшъэдэкъижь зыхыщхэр ашагъэнэфагъэх. А пстэуми къаххэкэу инвестиционхэмкэ республикэм иофхэм язытет хэпшыкэу нахьышу хуугъэх. Адыгейм иэкономикэ кыхъэлажъэх инвестор инхэр: ВЭС-РОСАТОМ-р, жыбгъэмрэ зэршыщтим тыдэлжъэн фае.

чыгхэм адэлэжъэгъэнэм фэорышшэйт предприятиехэри тиэхъуугъэх. А пстэуми шуагъэу къаххыэрэ тинэрыльгэгъ. Тиэхъуугъэхэр зэрэдгъэптихээрэм даклоу, тапэкли нахь хэхъоныгъэ зэршыщтим тыдэлжъэн фае.

«Тэ, нахьижъхэм, зэхъокыныгъабэхэм тыряшыхъатыгъ ыкъи теубытагъэ хэльеу къэтон тлъэкыщт: лэуж пэпчъ, тиреспубликэ щыпсэурэ нэбгырэ пэпчъ а хуугъэ-Шагъэхэм чанэу ахэлэжъагъ. Хэти зэрэфэлэкэу экономикэм нахь хэхъоныгъэ ышигъным хэлэжъагъ, щэлагъэ кызхигъэфагъ, хабзэми цыхъэ фишыгъ».

сэухэрэм хабзэм цыхъэу фашырэми нахь хэхъуагъ.

Республикэм ипащхэм, федеральне къулыкъухэм яспециалистхэр къыхагъэлажъэхээ, 2030-рэ ильэсэм нэс Адыгейм хэхъоныгъэу ышыщтим истратегие агъэнэфагъ. Инвестиционна проект 60-м ехъу зэхагъэуцаагъ ыкъи инвесторхэм игъо афалэгъу. Хабзэм ифедеральне къулыкъухэм анах мэхъанэ зиле проект 49-кэ предложениехэр алэklагъэхъагъэх ыкъи Урысыем ильэпкъ проектхэм

тыгъэмрэ акуачлакэ юф зышэрэ системхэм яшын епхыгъэу энергетикэм хэхъоныгъэ ышынным фытгъэпсыхъагъ; ЮЖГАЗЭНЭРДЖИ — газ конденсатэу кошхэблэ къычэхыпшэм щылэм ипереработкэ фэорышшэйт; АГРОХОЛДИНГ «МИРНЫЙ» — пчэнэштэм икъэхъяжын төгэпсыхъагъ; заводэу ВОЛМА — псэольапхъэхэр къыдигъэкыщтых; ИКЕА — сатышыпшэм инигтэумэ язэхэштэн ляллас фэхъу. Ахэм анэмийкэу хэушхъафыкыгъэ технологиет тетэу

нахьижъхэм я Совет мэхъанэшх реты электроэнергетикэмкэ къуачлакэ щылэхэм ахэгъэхъогъэнэм. Гүшүлээм пае, ВЭС-РОСАТОМ-р Краснодар псыыгыгыпшэм ипсыуушу гидроэлектростанции щыгъэпсыгъэнэм ипрект (Теуцжэхэрэй районым ыльэнэхъокэ) зэшүүхын ылъэкыщт. Адыгейир чычлэгъэзэгъупсыхъэмкэ баеу щытыгъ. Аш төгэпсыхъагъэу санаторнэ-гъэпсэфыгъэ системэм ыльэныкъокэ урысые программэм Адыгейир хэхэгъэгъэмэ дэгъуугъ.

Мы Программэм игъэцкэлэнэрэ инвесторхэр аш къыхэгъэлэжъэгъэнхэмрэ зы гүхэль яэр: республикэм истатус гъэптигъэнир ыкъи цыфхэм ящылакэ нахьышу шыгъэнир. Цыфхэм къагъашээрэ ильэс 80-м нэгъэсигъэнир, производительностын зыкъызэрилэтиэрэ ишуагъэкэгъурит лэжжапкээр фэди 2,2-кэ нахьышу шыгъэнир, юфшэн зимиэхэм япчагъэ къыкыгъэчыгъэнир, демографиет изытет нахьышу шыгъэнир — ахэр зэктэ Урысые Федерацием и Президентэу В. В. Путиним хэгъэгум и Федеральне Зэлукэ фигъэхъигъэ Тхылтым кыншох ыкъи республикэм щыпсэухэрэм яшыгъоныгъэхэм адештэх.

Тэ, нахьижъхэм, зэхъокыныгъабэхэм тыряшыхъатыгъ ыкъи теубытагъэ хэльеу къэтон тлъэкыщт: лэуж пэпчъ, тиреспубликэ щыпсэурэ нэбгырэ пэпчъ а хуугъэ-Шагъэхэм чанэу ахэлэжъагъ. Хэти зэрэфэлэкэу экономикэм нахь хэхъоныгъэ ышигъным хэлэжъагъ, щэлагъэ кызхигъэфагъ, хабзэми цыхъэ фишыгъ.

Непэ, зигъо юфыгъохэм язэшшохынкэ тихэгъэгу граждан обществэм мэхъанэшх зыщиритирэ лъэхъаным ыкъи тиреспубликэ автономие илэ зыхуу гъэм ия 100-рэ ильэс къызщылагъэрэм, Адыгэ Республиком инахыжъхэм я Совет зэктэ республикэм исхэм: общественнэ движениехэм, политикэ партиехэм япчэхэм, динэжжэхэм къяджэ экономикэм ихэхъоныгъэкэ курсыкэм къыдигъэштэнэ, ар щылэнгъэм щыпхырышгъэнэм чанэу къыхэгъэнхэр. Къыткэхъухъэрэ ныбжыкэхэр джыри нахь пшэрылтышохэр зэшлозыхынхэу кызылтышохэмкэ мы чэзыур лъэгплакэу орэхь.

ГҮКІЛІ Нурбай.
Адыгэ Республиком инахыжъхэм я Совет и Тхъамат.

ЛЫГЬЭР, ШЫПКЬАГЬЭР ИГЬОГОГЬУГЬЭХ

Шыныгъэлэжьеу, къэралыгъо йофышэу, Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлуклэ и Къэралыгъо Думэ иапэрэ ыкли иятлонэрэ зэлүгъэклэгъухэм ядепутатыгъэу Цыкly Казбек Асльянбэч ыкъор непэ кызыыхъугъэ маф. Псаоу щылагъэмэ, ар ильэс 85-рэ хъущтгъагъэ.

Ильэсүү 8-кілә узәккөләбәжым эар дунаим ехыжыгы, ау Казбек ашыгыупшэрәп, лыгъэрэ шылып-кыагъэрэ зыхэлтүгээ цыфэу иныбджэгъухэмүү, ригъеджагъэхэмүү, зышшэцтүгъехэмүү яшлэж кыыхэнага, игүпсэхэм цыиф хла-лэлэу, гумэкъылэу агу кынагы. Цыкыл Казбек илгыгъэ, шылып-кыагъэу хэлтэйр кызыщылтэгъо-гъэ ушэтшылэ чылгылэ пчагъэ-мэ щылэнгыгъэм аригъеуцагь, ау сидрэ уахти иныбджэгъухэмүү, цыфхэм щысэ афэхъоу, пытаагъэ, шылыпкыагъэ хэлтээ ар зекуягъэ. Аш ишыхъат компартиеу 1960-рэ ильэсүүм кыыш-тэжъяагъэу зыхэтүр щылэнгын фимитэу зашылм, нэмүккхэр аш кыыхкылжихъэу, япартбилетхэр агъестыхэ зэхжүүм, ежь кызыз-рэхэнагъэр, партием изэхэжжын зэрэфэлэжьагъэр. Етла-нэ Конституционнэ хыкуумым иунашылкэ партиер щылэн фитэу зэхжүүм, КПРФ-м и Адыгэ Республика комитет ишаа ар хадзыгыагь ыкыл опсэуфе аш фэшьылкъэу фэлэжьагь.

дэдэу щеджагь, ар кызылеухым Мыекъопэ кэлэегъэдэж инсти-тутым чөхъянэу къэклуагь. Эк-замениллээр дэгүү дэдэу ытыгъ, анах баллыбэу къэлхын пльэ-кыыштыр ригъэкүгъ, «ау нэмэ-цыблэмкэ кэлэегъаджэр кыисэ-мынчэу «неуд» кысыфигъэ-цугъ», — къетхыжы Казбек. Рагъэтэжынэу кэлэегъаджэми ректорими клаэр ялгээгүү, ау кыикыгъэ щылэп. Грознэм дэт институтми куагъэ зыгорэккэ аштэцтыр имыккүгъэмэ ытуу. Ау ытыгъуасэ фэдэм приказым ректороры кэлхэгъахэу кыыш-кыагь. Ильэсүүм кыкылоц клаэм зигъэхъазырыгь. Ятлонэрэ ильэ-сүүм Буйнакскэ дэт финансово-экономическэ техникумым чөхъагь, кызыухыгь. Кызыгъээ-жым, Тэххүтэмүккье районым Йоф щишилээ, Ростов-на-Дону дэт финанс-экономическэ ин-ститутыр къеухыжы. А ильэс дэдэм экономикэмкэ кафедрэм иаспирантурэ члахьэ, щеджээ кандидатскэр етхы, къегъашьыл-къэжы. Аш кыыштэжъяагъэ

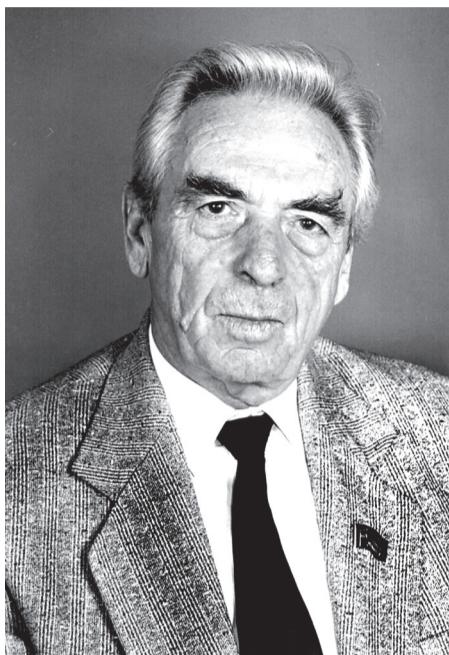
Кыралыгъо Думэм идеупутатэу ышчэтыр ары анахъэу Казбек ичаныгъэ кызылтъягульгаа. Цыфхэм ягумэкі депутатхэм алъигъэлсным ренэу ар пыльыгъ. Ләжъапкіхэм, пенсиехэм, дзэм язытет, мәкү-мәсшым ылъэныкъокі юфыгъохэр ренэу инэппльэгъу итыгъэх. Коммунистхэм яфракции кылттырэ юфыгъохэм Казбек ренэу көзжы. Аще кыңчыс вожват зу егъашем Адыгэ кыралыгъо кіләеегъеджэ институтым кіләе-егъеджэ шыхаа, доцентэу политэкономилемкі кафедрэм ипащэу юф ешэ.

япчагу итыгъ.

Ау Цыкly Казбек идепутаты-
гъо уахътэ зытегафагъэр лъэхъан
кынныгъ, Урысыем зэхъокыны-
гъэхэр къызыщежъэхэр ары.
Цыф къызэрэйкюхэм яштоигъо-
ныгъэхэр къезгуухумэу Думэм
хэтыр коммунистхэм яфракции
заки-оу зраг аш нынчашчыгъ-

закбоу арэу аш ылыштэштыгь. ЦыкIум 2005-рэ ильэсэм кыдигийэхкыгъэ тхылъэу «Правда и долг» зыфиорэм ар кын ушыхъатэу чыпрабэ ушылукшт. Ежь Казбек кэцшакло фэхъүээ, Къэралыгъо Думэм изэхэссыгъохэм цыфхэм янахыыбэр ящылэкле-псэуклэ зэrimыгъэрэзэрэр къашиоштыгь, ахэм ящылаклэ нахьышу шыгъэнымкэ амалэу щылехэр къэгъэнэфэргъэнхэм пылтыгь. Къэралыгъуаклэ зыгъэпсыхэрэм цыиф къызэрыклохэр ушетыплэ-кын чыпрабэ зэрэрагъяуцуагъэр къагуригъэлоным ренэу ынаалэ тетыгь.

Цыкly Казбек 1935-рэ ильэсүм непэ фэдэ мафэм къуджэу Едэпсыкъоежьыем къышхъуль. Гурьт еджаплэм дэгүү

Казбек зэдепутатын анахьэу
къыхигъэшэу зыдеэштыгъэхэм
ащыщых зыныбж хэкотагъэ-
хэр ыкын сэкъятыгъэ зинэ цыиф-
хэр. Ильэсихрэ зэдепутатым
нэбгыре минитум ехъумэ ащ
зыкъыфагъэзаг. Амал зэрилэкэ-
ахэм иштуагъэ аригъэкыг. Ау
депутатым зыкъыфамыгъазэмэ,
ежыми гульытэшхо илагъ, цыиф
амалынчээр зыгъэгумэкырэмкэ-
емыупчэу ебгъукоштагъэл.
Аш фэдээр зэгорэм илахьылхэр
зыщыгсэурэ унэ зэтэтийн чла-
хъэзэ, гу льтатг апэрэ къатым
ишъхъаныгъупчэе къиплырэ-
бзыльфыгъэм. Зыкъеупчэм, бэ-
шлагъэу унэм кызэримыкырэр,
зэгэо дэдэрэ шъхъаныгъупчэем
кызэрэуашэрэр гүнэгъухэм
кыралыагъ. Бзыльфыгъэр гущы-
лэгъу зешым, зэрэзеклон коляс-
кэ зеримылэр кыриуагъ. Унэм
коляскала укъырехынаар чынла-

зэримын эм ежь гү льн тагъ. Сэквятныгъэ зиэ бзыльфыгъэм ишыклиа гъэр зэрийгээтынымкэ иштуягъэ ригъэкыгъ, кын чэкынпэри ыгъэпсынэу пыхьагъ, ау унэм ашиг фэдэ дэклоенпэ-къехынпэ фэпшын умылъэкынэу кынчэкыгъ. Арэу щитми бзыльфыгъэр ежь-ежын рэу зыщыфаем шъхьаны гъупчъэм кынгуухьэу хуу гъагъэ. Етланэ Казбек кынфэрэзэу бэрэ ашиг игугуу ышынтыгъ: «Спасибо Казбеку Асланбек чевичу, я теперь сама ко окну подъезжаю» ыло штыгъ.

Москва къиклэу Мыс
къуапэ къакломэ зигъэ
былыштыгъэп, депутатэу
хэдзыгъор къэсымэ зы
зыгъехъупхъэхэрэм афэ
дагъэп, цыифхэм, ихэдзаклохэм
бэрэ Казбек alykIэштыгъ. Дэ
путатыр щыIэнгыгъэм ильэнь
къуабэхэм агъэгумэкIыштыгъ
ахэм язэшохынкэ федераль
нэ министерствэхэм, ведомст
вэхэм мызэу, мыттоу зафигъа
зэштыгъ ыкIи Ioфыгъохэр зэ
шIихыштыгъэх.

Казбек илоғшән теубытагъэ хәлъеу, зипшәдәкійж дәгъоу къызыгурлықтарәм ащищыгъ Хәдзакиохам яльеу зерихъыл пәгъе хәбзә һофышәм «артифияшшокиытәп» къырелокіз зекіеклюжынышь, тыйсыйжыщт гъагъәп, зеришыщтыр, амаләү щыләхэр риоштгъагъә. Зыдәжъ кіогъе чиновникым псынкіеу къыгурлыштыр къәклюагъәр ау къодыеу үүж зеримыкыщтыр Цыкы Казбек ящәнерәуи къин къыпымыкіеу цыфхәм хадзыжыщтгъагъа ау «нахъякәхам

лоф ашIэн фae» ыIуи зыкъигъэлъэгъуагъэп.

Икъудажкай Едэпсыкъоежьыер аш лъшэу шу ылъэгъуштыгъ, дэсхэр дэгъо ышIэштыгъэх. Москва къикыгъэу Адыгэкъалэ зыкIокх, ышхэм ащыц гъусэ ышыти чылэм къин зиIи, хъяр зиIи — зэкIери ханэ ымышIэу къикIухъэштыгъ. Ежь ЦыкIухэр плэкъошко хъуштыгъэх, ахэр зэкIери къыгъэгъунэштыгъэх, якъэбар дэгъо шыгъозарь.

1957-рэе ильясым финанс-экономическэ тэхникумыр кыз-зеухым, Цыklур Тэххүтэмыхьоурайфинотделым агъэклогъагь. Аш зышчэлээ Ростов дэт финанс-экономикэ институтым заочнэу щеджети, бэрэ библиотекэхэм ачлахъэштыгъ, ахэр иклонлагъэх. Ау район партка-бинетыр ары анахь зызфикъудыиштыгъэр. Аш Ioф щызышшэштыгъэ Дыды Сарэ клалэм ыгуу рехъышь, насыпэгъу зэфэхъух, унэгъо дахэ зэдашшэ. Пшъэшши-түрэ зы клалэрэ зэдагъоты, ахэр рагъаджэх. Цыиф дэгъухэу алху.

Казбек зэрэчаныгъэм, шэнэгъээ дэгүхэр зэриагъэм, сыдрэмки пытагээ зэрэхэльтигъэм яшихьватэу зы щысэ къесхымэ сшлонгыу. Тэхъутэмькое финотделим Ioф щишээзэ, Инэм дэт чырбышгъэжье заводым экономистеу клон фаеу хъугягъэ. Зыдэклюгъэ заводым Ioфшлэпэ чынгээ пепчь ыкыланэу рабочхэм ялэм зыщигъэгъозагъэти, Ioф хылылэ, Ioфшлэнышко зыгъэцаклэхэрэм къагахъэрээр зэрэмэкээ дэдэр нэрылтэгъу къыфэхъу. Профсоюзым ишлэхэльэу экономистым лэжьапкээр процент 25 — 30-у къылэтигъ. Зэклэри лъэшэу гушуаагъэ, ау ежь Казбек Ioф къыфыкъокыгъ — бъэцэклэн умыльтэкишт шапхъэхэр, планхэр краим щылэгъэорышлаплэм къафигъэуцугъэх. Казбек краими куагъэ, пащхэмэи залигъэкларгь, ау «планыр шъумыгъэцаклэмэ, заводым Ioф дэй дэдэ хъушт» алын къыралуагь. «Сэ Совнархозым итхаматэу Николай Байбаковым дэжь сыклоныр ары нылэп къысфэнэжыгъагъэр», къашетхы игукулэжжыхэм. Байбаковым Инэм дэт чырбышгъэжье заводым нэмькү Ioфыбэ зэрилэр Казбек къыгурымылоу щытыгъэп, ау нэмькү хэклигээ щылаагъэп. «Eclyагъэр зэхихыгъ, сэри сшлэн фаер къысиуагь, колективым сэлам къыфысигъэхыхыгъыгъ».

Аш тетэү Казбек зэмьдепутатын псөүщтгэй. «Рабочхэм маклэй къагяхъэмэ, сыда адэ сэ афэсшлэштэйр?» ымылоу, лоффхыльтээ зыгъэцаклэрэм төфөрөр ептын фаеу иныбжыкылгэгүм күншигээхэлэх шийтгэлийн тогтолцоогүй.

Аш тетэү шыныкъагэхээ хэлжээ
псэүгэх лын пытэр бэгъашэх
хуульгээп. ГукIэгүүшхо зыхээль
цыфрын къинэү ынэ къикыгьэ-
хэм ипсауныгьэ зэшгээжээкуагь,
ильээс 77-рэ ынныбжээру дунаим
ехижыгь, ау зышэштгэхээхэм
нээж сэхийдэгийн эхийн

АкъылышIуагъ, шIЭНЫГЪЭЛЭЖЫШХУАГъ

Хъут Щамсединэ Теуцожь районным иткъуаджэу Джэджэхъаблэ бэдзэогъум и 26-м, 1936-рэ ильэсэм къышыхъугъ. Хъут Хъэджасфаррэ Фатимэтрэ яунагьо къихъухаагъ. Зэшилтү хъущтыгъэх, ау янэрэ ятэрэ ашхъагъ итэу зэдапунхэу янасып къыхыгъэп. Хъэджасфарэ Мыекъуапэ медицинэ училищэу дэтын щеджагъэти, класэу дзэм къулыхъу щихынэу ашагъ. Аш къэтэзэ Хэгъэгу зэошкор къежки, къыгъээжыгъэп. Фатимэт шъэожыитлур къылэтигъ. Щамсединэ къызэри-иотэжыщтыгъэмкэ, ятэжэу, ятэ, Исхакъ ары Іэпилэгъоу ялагъэр. Ар пкъеушкоу аклэтигъ, лъэшэу фэрэзэу игуугу бэрэ къышыщтыгъ.

Зыщыц къуаджэр, иллакъо, унагьоу къызэрихъухаагъэр лъэшэу шу ыльгэу-щтыгъэх Щамсединэ. Аужырэ ильэ-сипшхэм ынэхэм зыпари амьльгэйжүх хъульгагъэ. Аш фэш икъуаджэ бэрэ клонэу хъущтыгъэп. Ар къыфекинигъ. Чылэм щыщ горэ дунаим ехыжыгъеу зызэхихы-

Цыфыр дунаим темытыжьми ыцэ ашмыгъупшагъэу, шуклэ игугу ашыжымэ, мылэгъахэм фэд. Зигугуу къесшыщтыр ахэм ашыщ. Ар зытхэкыжыгъэр тээклү шлагъэ, ау непи иогъэ-шлагъэу, илэжыгъэу кытфигъэнагъэхэмкэ кытхэт. Аш итхыльхэмкэ студенчэр еджэх, шIЭНЫГЪЭЛЭЖХЭМ инаучнэ юфшагъэхэр агъэфедэх, цыфэу зышэштыгъэхэм гушигэ дахэ нэмийк фаложырэп.

Кэ тхъаусыхакло зэрэмькошьугъэм пае зыфэрэзажэштыгъ.

Аүштэу ынэхэм амьльгэу-щтыгъэми, гулььтэ чан илагъ, акылышыагъ, ишлэж дэгъугуу. Бгъашэгъончуу щытыгъэр тхыльхэм апа шкафэу юф зышишэрэ унэм итмын къат пчагъэу илэри, аш дэтыри, зыдэштэл чылгэри зэришштэгъэхэр ары. Тхыль горэм фаемэ зытет къатым имызакъоу, явшэнэрэу е, гушигэ пае, ятфэнэрэу щытыми къылоштыгъ ыкли хэукъоштыгъэп.

Щамсединэ цыф рэхьят гъэтэлтигъэштыгъ, ау сэмэркэу дахэ ёшыщтыгъ. Упчэ ептигъэмэ, таурыклоу сидми зыгорэ къууимылоу, акыл хэльэу джэуап тэрээ къууитыжыщтыгъ. Ныбдэгэту дэгъухэр илагъэх, алтыгэштыгъ, ежыри лъэшэу ыльгэштыгъэх. Щэшэ Казбек, Мамый Руслан, Бээр Нурый, Кыуекю Налбай.., нэмийкэу зыцэ къелпон пльэкыщтыр маклэп. Ахэр пкъеушкоу къыкъэтигъэх, къыкъоштыгъэх.

Зы мафи юф ымышлэу Щамсединэ щысыгъэлэх, ынчилтэ амьльгэйжүхэми, иакыл юф ригъешлагъ. Гуманитар шIЭНЫГЪЭХЭМКЭ уштыгэлэх институтэу зыщылажжэрэм юпилэгэту кыфэхкун цыф къырипхыгъэу, ежь къылорэр аш хиутызэ, унэм исэу юф ёшлагъ. Аүштэу ар филология шIЭНЫГЪЭХЭМКЭ кандидат, нэүжүм доктор хъульгэ, академикигъ.

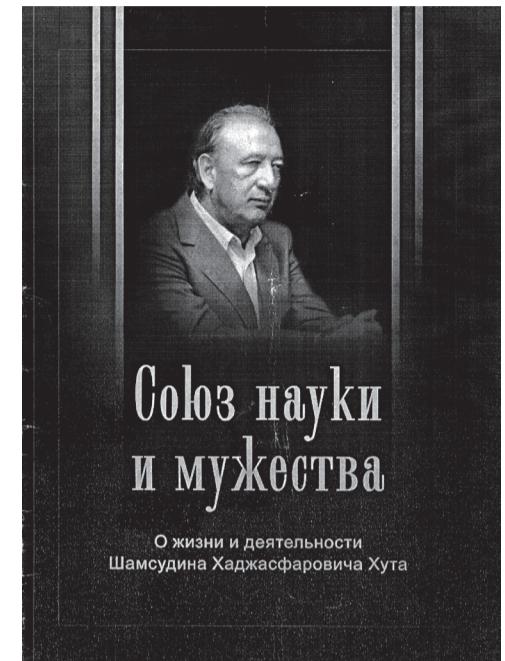
Иорыуатэхэр адэтэу тхыль пчагъэ

адыгабзэки урсыыбзэки къыдигъэкыгъ. Ахэр Мыекъуапэ имызакъоу, Краснодар, Москва къащытырадзагъэх. Монографийнэ уштэйнхэр мыйзэу, мыйтоу къыдигъэкыгъэх. Научнэ статьяу пшы пчагъэ къыхиутыгъ. Учебникхэр, пособиехэр, программэхэр зэхигъэу-уаагъэх. Проектышхуу «Свод адыгского фольклора» зыфиорэр аш илэшлагъ. Ар том пшы-күлтюу, тхыль 25-рэ хүнэу ары зэригъэ-нэфэгъагъэр. Аш ёшщэу томищир къыдэгъэгъ, щыр тхыль тедзаплээм чээль, томиттүр хэутынэм фэхъазыр. Адрэхэмни тишэнэгъэлэжхэр адэлажьэх.

Джащ фэдэу гъэзетэу «Социалистическэ Адыгейим» (джы «Адыгэ макъ») инэктубгъохэм ильэсипш пчагъээрээ истаяхэр, очерхэр, эссехэр къарыхаагъэх, журналэу «Зэкъошныгъэм» бэрэ тхэштэгъ. Иорыуатэхэм атхыгъэу пьесэ цыкхуэр күлтурээм иучрежденихэм алаа ытхыщтыгъэх.

Щамсединэ янаучнэ пащэу нэбгыра-бэхэм диссертацихэр атхыгъэх ыкли къагъашылкъэжыгъэх. Нэбгыре пчагъэ «оппонентэу» ялагъ. Адыгэ къэралыгъо университетэм диссертацихэмкэ и Совет ильэсэйбэрэ хэтыгъ.

Ишхъэгъусээрэ ежкыррэ пшьешитуу зэдаплуу. Нахыжэу Замирэ ятэ игъогу тэхъажыгъ. Ари бзэм пыль шIЭНЫГЪЭЛЭЖХЭМКЭ калэу Налшык щэпсэу, зы шаа ил. Нахыкэу Тэмэрэ ятэж Хъэджасфарэ

Союз науки и мужества

О жизни и деятельности
Шамсудина Хаджасфаровича Хута

Фэдэу медицинэм ишынэгъэ рипхыгъ. Аш зы пшьашээ илэл.

Филология шIЭНЫГЪЭХЭМКЭ докторэу, наукахэмкэ академием иакадемикэу, Адыгэ Республикаан наукахэмкэ изаслучженэ юфшаклошхуу Хъут Щамсединэ ыцэ шурэ дахэрэкэ зыщылэжэгъэ институтын къычэнагъ, зыдэлэжьагъэхэм агу илььшт. Институтыр иклэшаклоу, ар зыщыпсэу-щтыгъэ унэм шIЭЖХЭМГҮҮ Къызыцыхъугъэ къуаджэу Джэджэхъаблэ дэт музеим аш фэлэхыгъэхэм чылгэ ин шарагъэбуудыгъ.

Урыс тхэклошхуу, ынэхэм амьльгэу юф зыщылэжэгъэу, «Щылычыр зэрэлжыхъажыгъээр» зыфиорэр романыр зытхыгъэ Николай Островскэм Щамсединэ фагъадэ. Ар төфэ шылычыр зэрэштэри нафэ. Улахыылми, уятэми, урикъоджэхъууми узэргүшхон цыфэу ар зэпстэумэ агу къинаагь.

ЦУЕКЬО Нээфсээ.
ШIЭНЫГЪЭЛЭЖХЭМКЭ

Пенсиехэр

Узыфаер къыхэпхын пльэкыщт

2020-рэ ильэсэу тызыхэтыр къизехъэм къиздихыгъэхэм ашыщ цыфым юфшэгъэ ильэсэу илэр зыщыгъэнэфэгъэ тхылтыр (трудовая книжка) электроннэ шыклем тетэу гъэпсыгъэнэу зэрашыгъэр.

Аш юфшэлээ чылгэхэр къэзтигъэрэхэм кадрэхэм ягъэ-рышлэнкэ яоф нахь къегъэ-псынкэ. Джащ фэдэу цыфым илофшэгъэ ильэсхэр, илофшэн зэхъокыныгъэу фэхъугъэхэр зэрэхтыгъэхэм ынаалэ тетынэм-кли амалышлоу щыт.

Илофшэгъэ ильэсхэр зыщыгъэнэфэгъэ тхылтыр электроннэ шыклем тетэу гъэпсыгъэштээ цыфым ежь ишоигъоныгъэ тетэу къыхихын фит. Ар нахь тэрээзэ ыльтагъэми, адэр тхылтыр нахынэпкэ илагъэр къоджштэп.

Цыфым «итрудовой книжке» электроннэ шыклем тиргъэхъаштмэ, хъауми зытетгъэхэм тетэу къыгъэнэжыщтэ къыхихын фаеу зэрэштэйм фэгъэхыгъэ тхылтыр юфшэлээ чылгэхэр къэзтигъэрэхэм

фаер. Юфшэн зэфыщтыкэхэм афэгъэхыгъэ унашью УФ-м и Правительствэ ыштагъэм къыщыдэлтыгъэу ар зыща-цэклэн фэе пальэр мы ильэсэм ичъэпэогъу мазэ и 31-м нэс лягъэхкотагъ.

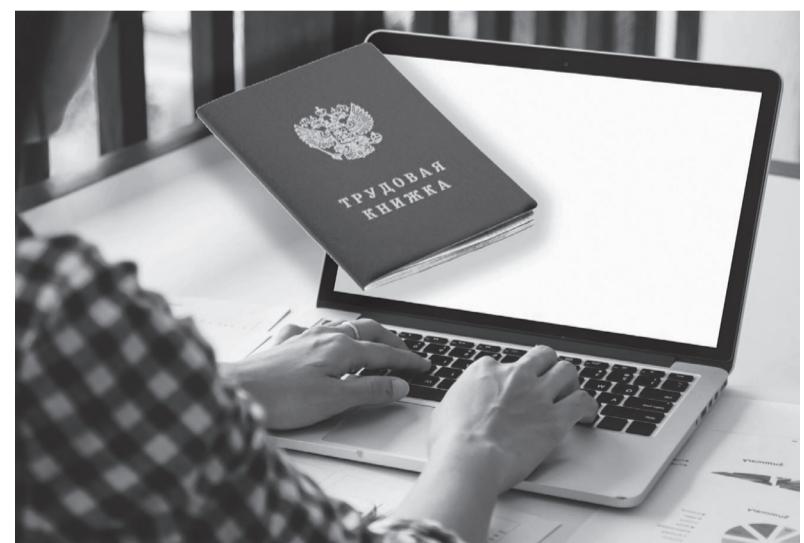
Юфшланэр зэритгъэхэм ежь ыштагъэхэх, илэхийгэхан амал ѿмыгээмэ, почтэмкэ тхылтыр фильтахын фае. Юф зышлэхэр шыклем зыфаехэр тыгъэгъазэм и 31-м нэс къыхахынэу щыт.

Электроннэ шыклем тетэу гъэпсыгъэхэм афэгъэхыгъэ унашью УФ-м и

Правительствэ ыштагъэм къыщыдэлтыгъэхэм аштэгъахэм илофшэн зэхъокыныгъэ горэ фэхъугъэмэ илофшэгъэ ильэсхэр зэрэхтыгъэхэм тхылтыр зыфэдэштэйр зэблихыгъэхэм ары къэбарыр Пенсиехэмкэ фондым къызыфаехэрэхъырэп. Къыхэдгээштэйм тшоигъор, юфшланэр

нахынэпкэ ялагъэхэр къэнэжы-щтых. Электроннэ шыклем тетэу гъэпсыгъэхэм тхылтыр итхагъэм фондым интернет нэклюбгъо щыгъэпсигъэ «унээ кабинетым» е къэралыгъо фэл-о-фашэхэм япортал ушеплэйн пльэкыщт. Ишыклагъэм тхылпэм тедзагъэу къылхын уфит. Ар юфшэлээ чылгэхэр къыозытгъэхэм имызакъоу, Пенсиехэмкэ фондым ичъэорышлапи, МФЦ-ми къашы-уаагъ.

Организациихэм цыфым илофшланэр къаштагъэмэ, аштэгъахэм илофшэн зэхъокыныгъэхэм тхылтыр зыфэдэштэйр зэблихыгъэхэм ары къэбарыр Пенсиехэмкэ фондым къызыфаехэрэхъырэп. Къыхэдгээштэйм тшоигъор, юфшланэр

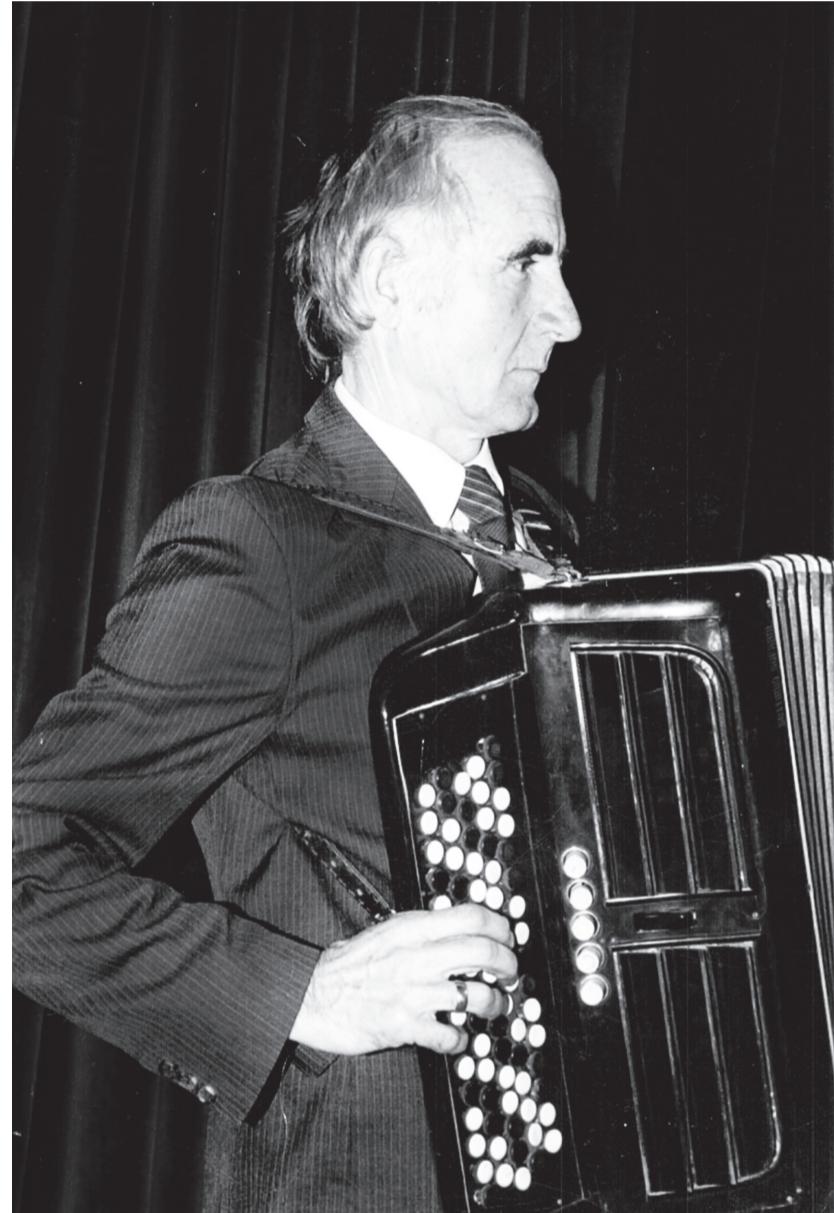

цыф къаштагъэмэ е лукыхы-пээ, аш фэгъэхыгъэ унашью ор къыздэхыгъэхэм ыуужырэ мафэм шломыклем фондир щагъэгъозэн зэрэфаер ары. Адыгейимкэ юфшланэр ильэсхэр къэзтигъэрэхэм ашыщэу 3404-мээ электроннэ шыклем тетэу гъэпсыгъэхэм тхылтыр зыфэдэштэйр зэблихыгъэхэм ары къэбарыр 2216-рэ мэхъу. Нэбгыре 42199-мэ ялофшэн

фэгъэхыгъэхэм къэбархэр Пенсиехэмкэ фондым ичъэлээ организхэм къафэкъуагъ. Юфшланэр къэзтигъэрэхэм ашыщэу 3404-мээ электроннэ шыклем тетэу гъэпсыгъэхэм тхылтыр зыфэдэштэйр зэблихыгъэхэм ару. УФ-м Пенсиехэмкэ ифонд и Къутамэу АР-м ѿмыгээм ипрес-къулыкъу.

Искусствэм ицЫифхэр

ЩыІэнныгъэм гукІэ фэусэ

— Йофишіе сышыїеми, унэм сикъеклохыгъеми, орэдир сиғу икырэп, жьыур кыхесдээ, — къеуатэ Урысыем, Адыгейим культурэмкэ язаслуженнэ йофишіе Кыргъ Юре.

Орэдым изакъон, произведение инхери отхых.

— Сыд сиусыщми, орэдым хэль гупшишэр, мэкъамэр музикальнэ произведением есэхпих.

Зэпимыгъзоу композиторыр усэн фаеу зылтырэмэ адеогъашта?

— Искусствэм ыбзэкэ цыфхэм уалышыиши шылонгъом, чэцымрэ мафэмрэ зэхэмидзых. Уигушысехэр пшъэхъу пытэм зэрипхыхээ, щыІэнныгъэм кылкырыкъихэрэ мэкъамэрх тхапэм егъекх.

Мэкъамэр гум щычэрэгъузэ тхапэр къэмийтуу кыхекла?

— «Сыпшыгъыг, етанэ стхышт» эзлэжкыныр мыйэрэзэу сэлтигъэ. Гур зэлтизыкъурэ мэкъамэм удэмшыхъах.

Юр, дэгъоу узышиэрэ цыфхэм сяупчыгъ.

— «Сыпшыгъыг, етанэ стхышт»

Уисэнхъат зэрэши йо- гъеши юнныр зэкэмни къыхагъэци.

— ГукІэ кыхэпхыгъе сенэхъатым уемызэш, зыфемыгъэгус, ишъэфхэр зэгъашшэх.

Музикальнэ нотэхэр умышыиэрхуу тхъакумэм зэхихыгъезу гум кынэгъэ мэкъамэр пишынэм къеб- гъяюзэ искуствэм ухэ- хагъ.

— СыкІэлаг. Пчыхъэм тызэукилээ тэ, зэнэбджэхъухэм, тызэгъусэу уахтэр зэдэгъаклоштыгъ. Сэнэхъат зэфэшхъафхэр ялэхэй орэдым зэфишагъэхэм шэн-хабзэхэр зэрхъэштыгъэх.

Теуцожь районным уцаныгъ, ильэсийр ху- гъезу Тэхүтэмийкое рай- оным ушэнсэу.

— Дзэм күлүкъур щысхыгъ. Мьеекъуапэ музикальнэ училиши, Краснодар культурэмкэ институтыр къащысухыгъэх. Тыдэ сышыїеми, пшынэмрэ орэдышшохэмрэ сцыгъупшэхэрэп.

Адыгэ музикальнэ

Орэдир щыІэнныгъэм Іэпшыгъу кызыэрэштыфэхъурэм композиторэу Кыргъ Юре кытегуши юнныр шэнышу фэхъугъ.

Іэмэ-псымхэмкэ орэ- дышшохэр огъэжъыничых. Къамылыр...

— Тэхүтэмийкое районым культурэмкэ и Унэшхо иансамблэу «Къамылым» художественнэ пащэу сирил. Къамылапшэуи аш сыхэт.

Ижъирэ адигэ орэд- хэм ябанингъэ фольклоры- м хэгъэшагъезу ют.

— Пэсэрэ адигэ орэдхэр ансамблэу кыригъалох зыхыкъэ, сыхэштэйкы, гукІэ сядэу.

Ильэсийр хуугъэу йоф кыбдээши юнэрэ Шъэуап- цэкъю Адамэ кызыэрэ- тиуагъезу, адигэ орэ- дышсыр зэхэпхынэу уфа- мэ, гукІэ едэйу.

— Адамэ музыкант дэгъу, пшынау Къэлэкүтэко Инвери, нэмикхэм яловшлакІэ сывыгъепашэ. Ныбжэ зэфэшхъафхэр тиэх нахь мышэми, пшынкіеу тызэгурэо. Ансамблэу «Уджым» тызэдхэх.

Искуствэ шылыкъэм ыбзэ орыкІэ сида?

— ГукІэ ар зэхэпхын фае. Искуствэм цыфыр enly, егъасэ. Искуствэр сигуапши, сишигъенгъ.

ЕплъыкІэхэр

— Тиансамблэ цэрыгоу «Уджым» Кыргъ Юре хэт, — къеуатэ Тэхүтэмийкое районым иадминистрации культурэмкэ ильэйорышлапэ ипащэу, Адыгэ Республикэм искуствэхэмкэ изаслуженнэ йофишшоу Ацумыжъ Рустам. — Ахэдэгэ Мэджидэ ыцэ зыхыре ныбжыкІэ театрэм илофшэн чанэу хэлажьэ. Тирайон ильэс 95-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэу адигабзэки, урысабзэки Тэхүтэмийкое районым игимн ыуыгъ. Мэфэкым ар щыдгъэхъынчыгъ.

Кыргъ Юре иорэдхэр зэхэу-гъоягъэхэу Тэхүтэмийкое районым иадминистрации шлэхэу къыдигъэкыщ. Композиторыр ильэс 80 зэрэхъугъэм ехыилэгъэ пчыхъэзэхахъэм Адыгэ Республикэм икъалэхэм, районхэм янсанблэхэр, Адыгейим иартист цэрыгохэр хэлжэштых.

Егъэжъапэ фэхъугъэх

— Апэу тестхэгъэ орэдхэм ашыщыи Кыргъ Юре ыуыгъэхэр, — игушишэм тащегъэгъуазэ

Зэхээшагъэр
ыкІи къыдээ-
гъэкъыэр:
Адыгэ Республикэм
льэпкэ ЙофхэмкІэ,
Іэкъыб къэралхэм ашы-
псэурэ тильэпкэ-
гъухэм адиряиэ зэхы-
ныгъэхэмкІэ ыкІи
къэбар жьугъэм
иамалхэмкІэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шийэр:
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къайхыэр А4-кІэ
заджэхэр тхапэхэу
зипчыагъэкІэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлзэу, шрифтър
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэкъегъекложыхъ.

E-mail: adyvoice@
mail.ru

Зыщаушихъятыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын йофхэмкІэ, теле-
радиокъэтын-
хэмкІэ ыкІи зэлъы-
ІэсэйкІэ амалхэмкІэ
и Министерстве
и Темир-Кавказ
Чыпэ гъёоры-
шлапI, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушихъятыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыеекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкъэмкИ
пчыагъэр
4499
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1350

Хэутынм узчи-
кIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаушихъятыгъэх
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шыхъяйэр
Дэрэ Т. И.

Пшъэдэжъыкъ
зыхъырэ секретарыр
Тхъаркъохъ
А. Н.